

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**

**ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Επί των άρθρων 1 και 2:

Η οικονομική συγκυρία στην οποία έχει περιέλθει η χώρα και οι μεγάλες μειώσεις εισοδημάτων, η απώλεια εργασίας, τα υψηλά επιτόκια της στεγαστικής/επιχειρηματικής και καταναλωτικής πίστης, οι επιθετικές πρακτικές προώθησης των πιστώσεων, αλλά και ατυχείς προγραμματισμοί και απρόβλεπτα γεγονότα στη ζωή των δανειοληπτών, αποτέλεσαν παράγοντες που, σε συνδυασμό με την απουσία θεσμών συμβουλευτικής υποστήριξης των δανειοληπτών (φυσικών, νομικών προσώπων και επιχειρήσεων) σε θέματα υπερχρέωσης, συνέβαλαν στην αυξανόμενη υπερχρέωση φυσικών, νομικών προσώπων και επιχειρήσεων.

Περαιτέρω, ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια για την επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας είναι η ραγδαία αύξηση των καθυστερούμενων οφειλών φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων προς τα πιστωτικά ιδρύματα, που έχει σαν αποτέλεσμα αφενός την αποσταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και αφετέρου τον εγκλωβισμό των δανειοληπτών σε μακροχρόνιες διαδικασίες διευθέτησης οφειλών, γεγονός που αποτρέπει την επιστροφή τους στην οικονομική δραστηριότητα.

Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή ιδιωτικού χρέους λόγω της υπερχρέωσης και της οικονομικής συγκυρίας αναδεικνύεται πλέον ως ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα και στη χώρα μας και ως σύγχρονο κοινωνικό κράτος δικαίου έχουμε καθήκον να τις αντιμετωπίσουμε. Είναι δε γεγονός ότι η διαχείριση μη εξυπηρετούμενου ιδιωτικού χρέους, προς όφελος του πολίτη και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, αποτελεί εθνικό στόχο.

Με την κατάθεση του παρόντος σχεδίου νόμου στη Βουλή προς ψήφιση, η Κυβέρνηση υλοποιεί μία σημαντική δέσμευση, προκειμένου να συσταθεί ένας μόνιμος μηχανισμός υποστήριξης και διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους, ώστε να αποτελέσει, σε συνάρτηση με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο και τις βελτιώσεις που έγιναν από την Κυβέρνηση, μόνιμο πυλώνα προστασίας των υπερχρεωμένων πολιτών, για να πραγματοποιήσουν ένα νέο ξεκίνημα.

Επί του άρθρου 1 :

Με το παρόν σχέδιο νόμου προβλέπεται η σύσταση με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου ανώτατου κυβερνητικού οργάνου, σκοπός του οποίου θα είναι η στενή εποπτεία κατά τη μεταβατική διαδικασία και μέχρι την ολοκλήρωση του μόνιμου μηχανισμού υποστήριξης και διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους.

Το Κυβερνητικό Συμβούλιο θα κινεί και παρακολουθεί τις δράσεις για την ενίσχυση της επίλυσης του χρέους φυσικών, νομικών προσώπων και επιχειρήσεων και αποστολή του θα είναι μεταξύ άλλων η διαμόρφωση πολιτικών σχετικά με την οργάνωση ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού αποτελεσματικής διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ιδιωτικών δανειών.

Προκειμένου να επιτευχθούν τα ανωτέρω, και βάσει διεθνών πρακτικών το Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, θα είναι αρμόδιο να καθορίσει τον Εισαγωγή εννοιών του «συνεργάσιμου δανειολήπτη» και να προβεί στην εκτίμηση των «εύλογων δαπανών διαβίωσης». Οι ως άνω προϋποθέσεις θα καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, προκειμένου να ανταποκρίνονται στα εκάστοτε κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα. Επιλέγεται δε ο ορισμός αυτός να γίνεται από ανώτατο κυβερνητικό όργανο, προκειμένου τα στοιχεία αυτά να αποτελέσουν σημείο αναφοράς τόσο στην δικαστική όσο και στην εξωδικαστική επίλυση συναφών ζητημάτων.

Στο Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, θα μετέχουν οι Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Δικαιοσύνης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι οποίοι θα υποστηρίζονται στο έργο τους από τους Γενικούς Γραμματείς των εμπλεκόμενων υπουργείων καθώς και από ειδικού επιστήμονες και καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό, ενώ ανάλογα με τις ανάγκες του Συμβουλίου, αυτό θα δύναται να επικουρείται και από ειδικούς εμπειρογνώμονες με εμπειρία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Με τη δεύτερη παράγραφο του παρόντος σχεδίου νόμου προβλέπεται η κατάρτιση Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ιδιωτικών οφειλών από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Πράγματι, στόχος της Κυβέρνησης μέσω του μόνιμου μηχανισμού προστασίας του πολίτη σε θέματα καθυστερήσεων αποπληρωμών ιδιωτικού χρέους είναι η δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ πιστωτικού ιδρύματος και δανειολήπτη, η ουσιαστική ενημέρωση των πελατών/δανειοληπτών, η αντιμετώπιση της κάθε περίπτωσης ξεχωριστά και η παροχή εναλλακτικών αναδιαρθρώσεων των οφειλών με λύσεις που να ανταποκρίνονται στην οικονομική πραγματικότητα της κάθε περίπτωσης. Ειδικότερα, η βασικότερη ίσως παράμετρος επιτυχίας διευθέτησης οφειλών είναι ο χρόνος που απαιτείται για την επίτευξή της.

Επειδή τα πιστωτικά ιδρύματα αποτελούν τον πρώτο και αμεσότερο φορέα εντοπισμού πιθανής αδυναμίας πληρωμών του δανειολήπτη φυσικού προσώπου ή επιχείρησης και καλούνται να επιλύσουν, να παρέχουν λύσεις και συμβουλές για τη διευθέτηση των δανειακών χρεών, η αντιμετώπιση της τράπεζας πρέπει να είναι άμεση και αποτελεσματική για να μη χαθεί

πολύτιμος χρόνος, και να εντοπιστούν πιθανοί λόγοι - προβλήματα που αποτελούν τροχοπέδη στην διευθέτηση των οφειλών.

Μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ιδιωτικών οφειλών ορίζεται ότι θα προβλέπονται, μεταξύ άλλων, διατάξεις σχετικά με τις διαδικασίες αξιολόγησης κινδύνου, διαδικασίες αξιολόγησης της δυνατότητας αποπληρωμής, δεσμευτικοί κανόνες με σαφή χρονοδιαγράμματα, όροι επικοινωνίας μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και δανειστών, θα ενσωματώνονται οι ορισμοί του «συνεργάσιμου δανειολήπτη» και των «απαραίτητων δαπανών διαβίωσης» που θα λαμβάνονται υπόψη από τις τράπεζες σχετικά με παροχή λύσεων/αναδιάρθρωσεων δανείων σε καθυστέρηση πληρωμής.

Στην τρίτη παράγραφο του άρθρου γίνεται ειδική μνεία στην αρμοδιότητα διαμεσολάβησης του Συνηγόρου του Καταναλωτή σε θέματα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενου ιδιωτικού χρέους. Η ρητή αναφορά στην συγκεκριμένη αρμοδιότητα γίνεται προκειμένου να αξιοποιηθεί η εμπειρία του Συνηγόρου σε χρηματοπιστωτικά ζητήματα και στη διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, ώστε ο δανειολήπτης να έχει εναλλακτικές δυνατότητες και να μην χρειάζεται να προσφύγει στη χρονοβόρα και πολυδάπανη διαδικασία της ιδιωτικής ή εμπορικής πτώχευσης.

Επί του άρθρου 2:

Με το προτεινόμενο άρθρο του σχεδίου νόμου, αναστέλλονται οι πλειστηριασμοί σε βάρος της πρώτης κατοικίας οφειλετών, έως την 31^η Δεκεμβρίου 2014, εφόσον αυτοί πληρούν σωρευτικά τα κριτήρια που θέτει ο νόμος. Κρίνεται δε απαραίτητη προκειμένου να υλοποιηθούν όλες οι αναγκαίες νομοθετικές πρωτοβουλίες μέχρι την ολοκλήρωση του μόνιμου μηχανισμού προστασίας σε θέματα καθυστερήσεων ιδιωτικού χρέους.

Η παρούσα διάταξη, η οποία εισάγεται με κοινωνικά κριτήρια, παρέχει προστασία στη συντριπτική πλειοψηφία των χαμηλού και μέσου εισοδήματος νοικοκυριών και εξαιρούνται μόνον οι έχοντες σημαντικά περιουσιακά στοιχεία και υψηλά εισοδήματα, οι οποίοι εκμεταλλευόμενοι τις υφιστάμενες διατάξεις δεν αποπληρώνουν τις οφειλές τους.

Συγκεκριμένα :

1. Προστατεύεται η κύρια κατοικία, εφόσον η αντικειμενική της αξία δεν υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ.

Σύμφωνα με στοιχεία της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών του 2012 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής καθώς και της έρευνας του Ευρωσυστήματος, Household Finance and Consumption Survey (HFCS) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, 9 στους 10 δανειολήπτες έχουν κύρια κατοικία αντικειμενικής αξίας μικρότερης των €200.000. Περίπου 7 στους 10

δανειολήπτες, μάλιστα, έχουν κύρια κατοικία αντικειμενικής αξίας μικρότερης των €140.000.

2. Στο πεδίο προστασίας εμπίπτουν οι οφειλέτες α) με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα, όπως αυτό διαμορφώνεται κατόπιν της αφαίρεσης των κρατήσεων υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, του φόρου εισοδήματος και της εισφοράς αλληλεγγύης, μικρότερο ή ίσο των €35.000 κατά το τρέχον οικονομικό έτος.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων για το οικονομικό έτος 2013 (εισοδήματα του 2012), το μέσο δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα των νοικοκυριών με στεγαστικό δάνειο ανέρχεται σε €25.482 ετησίως. Αντίστοιχα προκύπτει ότι περίπου το 90% των νοικοκυριών με στεγαστικό δάνειο έχουν καθαρό ετήσιο οικογενειακό εισόδημα μικρότερο ή ίσο των €35.000.

3. Στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας εμπίπτουν οι οφειλέτες με συνολική αξία κινητής και ακίνητης περιουσίας μικρότερη ή ίση με 270.000€ και εκ του ανωτέρω ποσού, το σύνολο των καταθέσεων και κινητών αξιών του οφειλέτη δεν υπερβαίνει τις δέκα πέντε χιλιάδες ευρώ €15.000.

Σύμφωνα την έρευνα του Ευρωσυστήματος, Household Finance and Consumption Survey (HFCS) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η διάμεσος αξία της συνολικής περιουσίας για το σύνολο των νοικοκυριών στην Ελλάδα ανέρχεται στα €110.200 (δηλ. το 50% των νοικοκυριών έχει χαμηλότερη). Για τους δε δανειολήπτες η διάμεσος αξία της συνολικής περιουσίας τους ανέρχεται στα 173.966 € (δηλ. το 50% των δανειοληπτών έχει χαμηλότερη).

Συνεπώς η συνολική περιουσία των νοικοκυριών με χαμηλά εισοδήματα είναι αρκετά μικρότερη.

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, τα περιουσιακά στοιχεία εκτιμώνται βάσει της αντικειμενικής αξίας, και για όσα βρίσκονται εκτός συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού, ο προσδιορισμός της αξίας αυτών θα γίνεται βάσει των κείμενων φορολογικών διατάξεων όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν.

Ως περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη νοούνται και κινητές αξίες του οφειλέτη, ήτοι μετοχές, ομόλογα, λογαριασμοί σε αλλοδαπό νόμισμα, πάσης φύσεως επενδυτικά προϊόντα και καταθέσεις.

Αναφορικά δε με τις καταθέσεις και κινητές αξίες, σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, το 92,8% των φυσικών προσώπων-καταθετών των ελληνικών τραπεζών διαθέτει καταθέσεις συνολικού ύψους έως 10.000 ευρώ, το 81,5% μάλιστα διαθέτει καταθέσεις μικρότερες των 2.000 €.

4. Η παρούσα διάταξη εισάγει ειδικές προβλέψεις για i) οικογένειες που βαρύνονται φορολογικά με τρία και περισσότερα τέκνα, ii) άτομα με αναπηρία 67% και άνω, iii) όσους βαρύνονται φορολογικά από άτομα με

αναπηρία 67% και άνω, για τους οποίους τα παραπάνω όρια των σωρευτικών προϋποθέσεων προσαυξάνονται σε ποσοστό 10%.

Το ποσοστό αναπηρίας προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ενιαίο πίνακα προσδιορισμού ποσοστού αναπηρίας, όπως εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. Φ11321/οικ.10219/688/4.5.2012 (Β' 1506) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Με την παρούσα είναι σαφής η πρόθεση του νομοθέτη να παρέχει επιπλέον προστασία στις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, για τις οποίες τα όρια της διάταξης προσδιορίζονται ως εξής:

- i) Η αντικειμενική του αξία ορίζεται να μην υπερβαίνει τις €220.000
- ii) Το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα μικρότερο ή ίσο των €38.500
- iii) Η συνολική αξία κινητής και ακίνητης περιουσίας μικρότερη ή ίση με €297.000,
- iv) εκ του ανωτέρω ποσού της περιουσίας, το σύνολο των καταθέσεων και κινητών αξιών του οφειλέτη δεν υπερβαίνει τις €16.500.

5. Κατά τη διάρκεια αναστολής πλειστηριασμού, οι οφειλέτες υποχρεούνται να καταβάλλουν προς τους δανειστές ποσοστό 10% επί του καθαρού μηνιαίου εισοδήματός τους, όταν το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν ξεπερνά τις €15.000. Για οικογενειακά εισοδήματα άνω των €15.000 υπολογίζεται ποσοστό 10% μέχρι του ποσού των €15.000 και ποσοστό 20% στο υπερβάλλον εισόδημα, προκειμένου να υπολογιστεί η μηνιαία καταβολή που οφείλεται.

Ειδικά για όσους οφειλέτες δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 2, παρ. Β 1 του ν.4161/2013, ήτοι δεν είναι α) άνεργοι, β) έχοντες σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, γ) συνταξιούχοι, δ) έχοντες εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 4110/2013 (Α' 17), η μηνιαία καταβολή που υπολογίζεται ως ποσοστό επί των εισοδημάτων τους κατά τα ανωτέρω πρέπει επιπροσθέτως να είναι ανώτερη ή ίση του 30% της τελευταίας ενήμερης δόσης τους. Η διάταξη αυτή αφορά δηλαδή ελεύθερους επαγγελματίες, εμπόρους και επιτηδευματίες και όλους όσους δεν ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες.

Η ελάχιστη καταβολή που εισάγεται αξιολογείται σύμφωνα με την πραγματική οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, ο οποίος προστατεύεται με την καταβολή μιας μικρής δόσης η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις είναι πολύ μικρότερη και από μηνιαίο μίσθωμα.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται το ποσό των μηνιαίων δόσεων που αντιστοιχεί στο οικογενειακό εισόδημα του δανειολήπτη:

Ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα	Ελάχιστη δόση	Υπερβάλλον για εισοδήματα άνω των 15.000	Σύνολο ετήσιας δόσης	Μηνιαία δόση
5.000 €	500 €	0 €	500 €	42 €
10.000 €	1.000 €	0 €	1.000 €	83 €

15.000 €	1.500 €	0 €	1.500 €	125 €
20.000 €	1.500 €	1.000 €	2.500 €	208 €
25.000 €	1.500 €	2.000 €	3.500 €	292 €
35.000 €	1.500 €	4.000 €	5.500 €	458 €

6. Κατά τη διάρκεια απαγόρευσης του πλειστηριασμού οι οφειλέτες έχουν υποχρέωση υποβολής στο δανειστή με κάθε πρόσφορο μέσο υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/86 για την πλήρωση των προϋποθέσεων του νόμου περιλαμβάνοντας και επικαιροποιημένα στοιχεία επικοινωνίας. Η δήλωση θα περιλαμβάνει και λεπτομερή αναγραφή των κινήσεων λογαριασμού που ξεπερνούν το ποσό των χιλίων ευρώ (€1.000) τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης.

Κάθε πρόσφορο μέσο νοείται οτιδήποτε μπορεί να φέρει βεβαιωμένη ημερομηνία και αποδεικτικό αποστολής, όπως λχ αυτοπρόσωπη ή μέσω ειδικώς εξουσιοδοτημένου ατόμου υποβολή ενώπιον του δανειστή, επίδοση με δικαστικό επιμελητή, συστημένη επιστολή μέσω ΕΛΤΑ, μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε επίσημη ηλεκτρονική διεύθυνση, αποστολή μέσω τηλεομοιοτυπίας με αποδεικτικό αποστολής κλπ.

Περαιτέρω, επειδή λαμβάνονται υπόψη ως κριτήρια υπαγωγής το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, προβλέπεται να μπορούν να ζητούνται από το δανειστή στοιχεία για την απόδειξή τους, όπως επίσημα δημόσια έγγραφα (Ε1, Ε9, φύλλα υπολογισμού αξιών) και τίτλοι ιδιοκτησίας.

Τέλος, της ίδιας προστασίας απολαμβάνουν και εγγυητές, εφόσον στο πρόσωπό τους συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παραγράφων 1-3 της ρύθμισης, καθώς στην περίπτωση αυτή ήδη έχουν την ιδιότητα του οφειλέτη. Εφόσον, όμως, ενεργοποιηθεί η προστασία των προτεινόμενων διατάξεων στο πρόσωπο του πρωτοφειλέτη και για όσο διάστημα ο πρωτοφειλέτης θα βρίσκεται σε συνεννόηση με το δανειστή (καταβολή δόσης) και στο καθεστώς προστασίας, ρητά προβλέπεται ότι ο δανειστής δεν θα μπορεί να στραφεί κατά του εγγυητή ανεξαρτήτως της πλήρωσης των προϋποθέσεων, καθώς μια τέτοια πρακτική θα ήταν ούτως άλλως καταχρηστική.

Επί των άρθρων 3-6:

Με τις διατάξεις των **άρθρων 3-6** προβλέπεται η ίδρυση επενδυτικού και αναπτυξιακού ταμείου, το οποίο, σε συμφωνία με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, θα παράσχει ρευστότητα σε κρίσιμους τομείς της οικονομίας, όπως τα έργα υποδομής και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προκειμένου να προωθήσει την ανάπτυξη, την απασχόληση και την καινοτομία στη χώρα.

Επιδιώκεται, με τον τρόπο αυτό, να αντιμετωπιστεί κατά ένα μέρος το χρηματοδοτικό κενό μέσω της εγκαθίδρυσης μακροχρόνιας συνεργασίας με σημαντικά διεθνή χρηματοδοτικά ιδρύματα, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο και αντίστοιχα ιδρύματα στα κράτη-μέλη. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι το ελληνικό Δημόσιο θα συνεισφέρει στο Ταμείο 350 εκατ. ευρώ ενώ η ελληνική κυβέρνηση ήδη

βρίσκεται σε συνομιλίες για πρόσθετα κεφάλαια από διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και ιδιώτες επενδυτές.

Επί του άρθρου 3:

Με το **άρθρο 3** προβλέπεται η δυνατότητα ίδρυσης του Ελληνικού Επενδυτικού Ταμείου ως μη χρηματοπιστωτικού οργανισμού. Προβλέπεται η έδρα του Ταμείου και η νομοθεσία που θα το διέπει. Η επιλογή αυτή έγινε για λόγους ευελιξίας και σύμφωνα με τη διεθνή πρότυπα για τη λειτουργία αντίστοιχων θεσμών. Περαιτέρω επελέγη για τη διευκόλυνση επενδυτών τρίτων χωρών, πλην της Ελλάδας, να χρηματοδοτήσουν το Ταμείο και, εμμέσως, την ελληνική οικονομία, που είναι και το ζητούμενο.

Προβλέπονται, επίσης, οι σκοποί του Ταμείου και προδιαγράφεται η λειτουργία του, η οποία αυτονόητα έχει στόχο της εξασφάλιση κέρδους για τους επενδυτές του, δηλαδή την απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων τους, και την υποστήριξη της ελληνικής αναπτυξιακής πολιτικής μέσω αυτών και οι δράσεις, στις οποίες θα διοχετεύει τα κεφάλαιά του το Ταμείο, δηλαδή η χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και έργων υποδομής με ίδια κεφάλαια, δάνεια, εγγυήσεις και άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα και η συμμετοχή σε κεφάλαια επενδυτικών συμμετοχών και επενδυτικού κινδύνου, όπως επιτάσσουν οι καλές πρακτικές στις περιπτώσεις αυτές.

Επί του άρθρου 4:

Στο **άρθρο 4** προβλέπεται η δομή του Ταμείου, το οποίο μπορεί να διαιρείται σε υποκεφάλαια για κάθε δραστηριότητά του, με διακριτή νομική οντότητα, διοίκηση, διάρκεια και στοιχεία ενεργητικού, προκειμένου να δίνεται η ευκαιρία στους επενδυτές να επενδύουν σε οποιοδήποτε από αυτά, καθώς και η δυνατότητα προηγούμενης σύστασης των υποκεφαλαίων και η ενσωμάτωσή τους στο Ελληνικό Επενδυτικό Ταμείο σε δεύτερο χρόνο. Περαιτέρω, προβλέπονται οι κατηγορίες μετοχών για κάθε υποκεφάλαιο: περιορισμένου, μεσαίου και αυξημένου κινδύνου καθώς και οι επενδυτές που δύνανται να αγοράζουν αυτές. Προβλέπεται ότι μετοχές αυξημένου κινδύνου θα δύνανται να καλύπτει αποκλειστικά το Ελληνικό Δημόσιο, τόσο από την άποψη ψήφου εμπιστοσύνης για το δικό του εγχείρημα, όσο και από την άποψη της σκοπιμότητας της προσέλκυσης τρίτων επενδυτών, δηλαδή των διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών και των ιδιωτών επενδυτών.

Επί του άρθρου 5:

Στο **άρθρο 5** περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις για τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στο Ταμείο. Προβλέπεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο δεν δύναται να αναλαμβάνει μετοχές που αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 50% του μετοχικού κεφαλαίου και ότι θα επενδύσει με ποσό των 350 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, δίνεται νομοθετική εξουσιοδότηση ώστε να καθορίζονται με υπουργική απόφαση οι ειδικότεροι όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη

συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στο Ταμείο και τη χρηματοδότηση αυτού.

Επί του άρθρου 6:

Με το **άρθρο 6** προβλέπονται τα σχετικά με τη διοίκηση του Ταμείου, το οποίο θα διοικείται από επαγγελματικό management που θα αναδειχθεί μέσω από διαφανείς διαδικασίες και ορίζονται οι βασικές αρχές εταιρικής διακυβέρνησης, βάσει των οποίων θα ασκηθεί η διοίκηση αυτή. Ειδικότερες προβλέψεις για τα συλλογικά όργανα διοίκησης αναφέρεται ότι θα περιλαμβάνονται στα καταστατικά έγγραφα του Ταμείου, τα οποία θα εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, για την οποία παρέχεται ειδική και αναλυτική νομοθετική εξουσιοδότηση. Τέλος, προβλέπεται ότι η εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου στα συλλογικά όργανα διοίκησης θα ακολουθεί υπουργική απόφαση.

Επί των άρθρων 7-8:

Με τις προτεινόμενες διατάξεις των παρ. 1-11 του **άρθρου 7** επιδιώκεται κατά βάση η προσαρμογή της νομοθεσίας περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων στις διατάξεις του Ν. 4174/2013 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας), ο οποίος τίθεται σε ισχύ την 1.1.2014, ιδίως σε ζητήματα που αφορούν την αρμοδιότητα βεβαίωσης και εισπραξης, τον τρόπο βεβαίωσης και εισπραξης της οφειλής, την σειρά εξόφλησης, τον τρόπο πίστωσης της οφειλής σε περίπτωση μερικής εξόφλησης, τα στοιχεία της ατομικής ειδοποίησης και τα σχετικά με την αποστολή και την κοινοποίηση αυτής, το καθεστώς υπολογισμού των τόκων και των λοιπών διοικητικών κυρώσεων επί εκπροθέσμου καταβολής, τους όρους και περιπτώσεις απαλλαγής από αυτά. Οι ως άνω διατάξεις προέκυψαν ως ανάγκη εφαρμογής ενιαίων κανόνων και για τα λοιπά έσοδα του Δημοσίου, σε σχέση με την εισπρακτική διαδικασία στο πλαίσιο των φορολογικών εσόδων, η οποία μεταβλήθηκε λόγω της εισαγωγής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, και προέκυψαν κατόπιν προτάσεων που υποβλήθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις των παρ. 1-10 του **άρθρου 8** εισάγονται μεταβατικές διατάξεις, προκειμένου να επιτευχθεί ομαλά η μετάβαση από τις υφιστάμενες διατάξεις του ΚΕΔΕ στο νέο θεσμικό πλαίσιο που σχετικά εισάγεται.

Επί του άρθρου 7:

Ως προς τις ειδικότερες διατάξεις του άρθρου 1 σημειώνονται τα ακόλουθα:

Με την **παράγραφο 1**, αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ΚΕΔΕ, προκειμένου αυτός να εναρμονιστεί με τις αντίστοιχες προβλέψεις των διατάξεων του ΚΦΔ, και ορίζεται ότι με την

εξαιρέση των φόρων και των λοιπών εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΚΦΔ, για τα οποία εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις αυτού, αρμόδιο πλέον κατά κύριο λόγο όργανο για την εισπραξη των εσόδων του Κώδικα είναι ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων.

Με την **παράγραφο 2** αντικαθίστανται οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 2 του ΚΕΔΕ και αποτυπώνεται ρητά η υφιστάμενη διαδικασία της «ταμειακής» ή «εν στενή έννοια» βεβαίωσης. Πιο συγκεκριμένα ορίζεται ότι η εισπραξη βάσει των νόμιμων τίτλων των περιπτώσεων της παραγράφου 2, ενεργείται με την καταχώριση των στοιχείων του νόμιμου τίτλου στα εισπρακτέα βιβλία της Φορολογικής Διοίκησης, ήτοι με την «ταμειακή βεβαίωση», η οποία αποτελεί όρο της νομιμότητας της εισπρακτικής διαδικασίας. Η καταχώριση διενεργείται βάσει χρηματικού καταλόγου, τον οποίο συντάσσει και αποστέλλει στη Φορολογική Διοίκηση η αρχή που απέκτησε το νόμιμο τίτλο ή και άνευ αυτού με μόνο τον τίτλο, εφόσον αυτός έχει περιέλθει με οποιοδήποτε τρόπο στη Φορολογική Διοίκηση.

Με την **παράγραφο 3**, προστίθενται νέες παράγραφοι 4 και 5 στο άρθρο 2 του ΚΕΔΕ και ορίζεται ότι για τους εκτελεστούς τίτλους του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, οι έννομες συνέπειες για την εισπραξη των εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, συνδέονται αποκλειστικά με την απόκτηση του νομίμου τίτλου και όχι με την καταχώριση της οφειλής στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης, αφού αυτή διενεργείται αποκλειστικά για λόγους εσωτερικής-λογιστικής απεικόνισης και παρακολούθησης της οφειλής. Η ως άνω διάταξη αναφερόμενη στους εκτελεστούς τίτλους του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας καταλαμβάνει κάθε απαίτηση από φόρους και πρόστιμα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας αλλά και ρυθμίζονται από τις μεταβατικές διατάξεις αυτού. Στην ίδια παράγραφο ορίζεται ρητά ότι με τον ίδιο τρόπο που εισπράττονται οι κατά Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας απαιτήσεις, εισπράττονται και οι απαιτήσεις βάσει σχετικών τίτλων, συμπεριλαμβανομένων αυτών από πολλαπλά τέλη, που προβλέπονται από τις διατάξεις της Τελωνειακής νομοθεσίας. Η ρύθμιση αυτή απηχεί εν μέρει και τα γενόμενα δεκτά από τη νομολογία του ΣτΕ (3387/2011, 7μελούς, 5^η σκέψη), σύμφωνα με την οποία ο τρόπος αυτός εισπραξης νοείται και υπό το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, στις περιπτώσεις των διασαφήσεων του Τελωνειακού Κώδικα. Με την ίδια διάταξη επίσης ορίζεται ότι με τον διαγραφόμενο από αυτή τρόπο μπορούν επίσης να εισπράττονται από τη Φορολογική Διοίκηση (ΔΟΥ, Τελωνεία) και κάθε είδους χρηματικές αποζημιώσεις που επιδικάζονται ή επιβάλλονται υπέρ του Δημοσίου στα πλαίσια ποινικών δικών που αφορούν αδικήματα προβλεπόμενα από τη φορολογική και την τελωνειακή νομοθεσία, όπως η αποζημίωση υπέρ του Δημοσίου για ηθική βλάβη στα πλαίσια ποινικής δίκης για αδικήματα φοροδιαφυγής ή λαθρεμπορίας κλπ, οι χρηματικές ποινές στο πλαίσιο της λαθρεμπορίας κλπ., χωρίς να αποκλείεται βεβαίως και η βεβαίωση κατά το έως σήμερα υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο.

Με την **παράγραφο 4**, αντικαθίσταται η υφιστάμενη παράγραφος 3 του άρθρου 3 του ΚΕΔΕ, όχι μόνον για λόγους εναρμόνισης με τις διατάξεις του ν.

4174/2013, αλλά και επειδή είναι απαραίτητη η προσαρμογή της εισπρακτικής διαδικασίας στις δυνατότητες που παρέχουν οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας και η ανταπόκριση στην ανάγκη αύξησης των δημοσίων εσόδων. Έτσι, εναπόκειται καταρχάς στον οφειλέτη η πρωτοβουλία επιλογής της σειράς εξόφλησης των χρεών του. Εντούτοις, αυτός δεν επιλέγει τη σειρά πίστωσης, εφόσον η είσπραξη διενεργείται χωρίς τη θέλησή του, όπως κατά τη διενέργεια αυτεπάγγελτου συμψηφισμού ή μετά από λήψη διοικητικών ή αναγκαστικών μέτρων, όπως η παρακράτηση επί αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής ή η απόδοση προϊόντος κατάσχεσης απαίτησης.

Με την **παράγραφο 5**, αναδιατυπώνεται η υφιστάμενη στο άρθρο 4 του ΚΕΔΕ υποχρέωση αποστολής στον οφειλέτη ατομικής ειδοποίησης για κάθε απαίτηση που βεβαιώθηκε «ταμειακά», η οποία αποστέλλεται είτε με απλή επιστολή είτε κοινοποιείται με τους τρόπους που ορίζονται στο άρθρο 5 του ν. 4174/2013, ήτοι με ηλεκτρονικά μέσα ή συστημένη επιστολή, και αν αυτό δεν είναι εφικτό με επίδοση. Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που η οφειλή προσδιορίζεται κατά τις διατάξεις του ΚΦΔ, ή βάσει των νόμιμων τίτλων που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας, καθώς, στις περιπτώσεις αυτές, ο νόμιμος τίτλος συγκροτείται χωρίς να απαιτείται η καταχώριση στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης και η γνωστοποίηση της εισπρακτέας οφειλής έχει ήδη συντελεστεί, ανεξάρτητα από την ταμειακή βεβαίωση αυτής.

Με την **παράγραφο 6**, με την οποία αντικαθίσταται το άρθρο 6 του ΚΕΔΕ, επιδιώκεται η εναρμόνιση των διατάξεων του ΚΕΔΕ με το νέο θεσμικό πλαίσιο του ΚΦΔ, σύμφωνα με το οποίο, η οφειλή η οποία καθίσταται ληξιπρόθεσμη δεν επιβαρύνεται πλέον με προσαυξήσεις, αλλά με τόκους και πρόστιμο εκπρόθεσμης καταβολής. Επισημαίνεται ότι τα ποσοστά 10%, 20% και 30% του πρόστιμου εκπρόθεσμης καταβολής δεν υπολογίζονται σωρευτικά. Επίσης ορίζεται ότι οι τόκοι του παρόντος άρθρου δεν κεφαλαιοποιούνται και τόκοι επί τόκων δεν οφείλονται. Διευκρινίζεται ότι η διάταξη αυτή, που αφορά τους τόκους, δεν επιδιώκει να συμπεριλάβει στο πεδίο εφαρμογής της τυχόν άλλες επιβαρύνσεις από τόκους οι οποίες ενυπάρχουν στην κύρια οφειλή αλλά επιβάλλονται από άλλες διατάξεις ή λόγω συμβατικής σχέσης (καταπτώσεις εγγυήσεων δανείων εγγυημένων από το Δημόσιο, έντοκη ανάκτηση επιχορηγήσεων κλπ). Με την παράγραφο 4 του ΚΕΔΕ, όπως αντικαθίσταται με τον παρόντα νόμο, εισάγεται και η απαλλαγή της οφειλής από τόκους και πρόστιμα για λόγους ανωτέρας βίας, όπως ορίζει και το νέο θεσμικό πλαίσιο του ΚΦΔ. Η διενέργεια συμψηφισμού κατά τη διάρκεια αναστολής δεν αναφέρεται στο συγκεκριμένο άρθρο διότι ρυθμίζεται πλέον από το συναφές άρθρο 83 του ΚΕΔΕ. Τέλος, στην παράγραφο 6 του άρθρου 6 του ΚΕΔΕ, όπως αντικαθίσταται με τον παρόντα νόμο, εκτός από τις οφειλές των στρατευμένων (για τις οποίες ήδη υπήρχε ήδη πρόνοια) προβλέπεται ότι δεν επιβαρύνονται με τόκους και πρόστιμο λόγω εκπρόθεσμης καταβολής και οι οφειλές των ανηλίκων, για όσο διάστημα στερούνται αυτοί της κατά νόμο προβλεπόμενης από το νόμο εκπροσώπησης και επί ένα εξάμηνο μετά την απόκτηση αυτής.

Με την **παράγραφο 7** προβλέπεται για πρώτη φορά ρητά στον Κώδικα η κοινοποίηση κατά το άρθρο 5 του ΚΦΔ προς τον υπόχρεο, οφειλέτη ή συνυπόχρεο πρόσωπο, ειδικής πρόσκλησης προς καταβολή των οφειλών του, ήτοι της προβλεπόμενης στο άρθρο αυτό ατομικής ειδοποίησης καταβολής - υπερημερίας προς εναρμόνιση και με τις διατάξεις του άρθρου 47 του ΚΦΔ, σύμφωνα με το οποίο δεν λαμβάνονται αναγκαστικά μέτρα, πριν παρέλθουν τριάντα ημέρες από την κοινοποίηση της ανωτέρω ειδοποίησης. Περιεχόμενο της ανωτέρω ειδοποίησης αποτελεί μεταξύ άλλων το είδος και το ποσό της οφειλής καθώς και ο όρος ότι εφόσον ο υπόχρεος δεν προβεί σε εξόφληση εντός τριάντα ημερών από την κοινοποίηση αυτής, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί στη λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των ποσών που αναφέρονται σε αυτή, εκτός εάν υπαχθεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών. Κατ' εξαίρεση, η κοινοποίηση της ανωτέρω ειδοποίησης δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της διαδικασίας εκτέλεσης στις ρητά προβλεπόμενες στο νόμο περιπτώσεις, προκειμένου να μην αποδυναμώνονται και ουσιαστικά αναιρούνται τα σχετικά μέτρα, εν' όψει μάλιστα του ότι στον υπόχρεο έχει ήδη γνωστοποιηθεί η οφειλή, τόσο στις περιπτώσεις των οφειλών για τις οποίες εκδίδεται πράξη ταμειακής βεβαίωσης, με την αποστολή ατομικής ειδοποίησης του άρθρου 4 του ΚΕΔΕ, όσο και στις λοιπές περιπτώσεις κατά τις οποίες η είσπραξη διενεργείται με την έκδοση και την κοινοποίηση του τίτλου. Τέλος, ρητά αποσαφηνίζεται ότι η κοινοποιούμενη κατά τα ανωτέρω ειδοποίηση προ λήψης αναγκαστικών μέτρων δεν εξομοιούται με επιταγή προς πληρωμή.

Με την **παράγραφο 8** προστίθεται άρθρο 75Α τον ΚΕΔΕ, σύμφωνα με το οποίο παραλείψεις, ακυρότητες ή πλημμέλειες που αφορούν την διαδικασία (διοικητική ή αναγκαστικής εκτέλεσης) απόκτησης οποιουδήποτε τίτλου βεβαίωσης και είσπραξης δημοσίων εσόδων αλλά και της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης έχουν ως συνέπεια την δικαστική ακύρωση του τίτλου, μόνο εφ' όσον ο οφειλέτης επικαλείται και αποδεικνύει βλάβη, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί παρά μόνο με την ακύρωση.

Με την **παράγραφο 9** δεν εισάγεται νέα ρύθμιση αλλά, λόγω αναδιατύπωσης και προσαρμογής της παραγράφου 6 του άρθρου 6, μεταφέρεται στο άρθρο 83 του ΚΕΔΕ, η πρόβλεψη της ότι οποιαδήποτε αναστολή ανεξαρτήτως είδους και αιτίας αυτής δεν κωλύει τη διενέργεια συμψηφισμού.

Με την **παράγραφο 10** ορίζεται ότι το πρόστιμο και οι τόκοι λόγω εκπροθέσμου καταβολής του άρθρου 6 του ΚΕΔΕ, όπως αντικαθίσταται με τον παρόντα νόμο, καταλαμβάνουν και τα έσοδα που εισπράττει η Φορολογική Διοίκηση για τους φορείς του άρθρου 91 του ΚΕΔΕ.

Με την **παράγραφο 11** ορίζεται ότι οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 10 του παρόντος άρθρου τίθενται σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2014, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις μεταβατικές διατάξεις.

Επί του άρθρου 8:

Ως προς τις ειδικότερες διατάξεις του **άρθρου 8** σημειώνονται τα ακόλουθα:

Με την **παράγραφο 1** ορίζεται ότι οι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίες έχουν εκδοθεί για την ανάθεση της είσπραξης των Δημοσίων Εσόδων στα πιστωτικά ιδρύματα και τα ΕΛΤΑ, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ΚΕΔΕ.

Με την **παράγραφο 2** επιβεβαιώνεται η ανέκαθεν βούληση του νομοθέτη για βεβαίωση και είσπραξη όλων των τελωνειακών απαιτήσεων με μία πράξη (*uno acto*), ήτοι με βάση τον ίδιο το νόμιμο τίτλο, ακόμη και αν αφορά σε πράξη επιβολής πολλαπλών τελών. Με την παράγραφο αυτή επίσης ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν ήδη εκδοθέντες τίτλους βεβαίωσης, εφόσον κατά τη δημοσίευσή του παρόντος νόμου δεν έχει υπάρξει δικαστική κρίση για τη νομιμότητά τους σε πρώτο βαθμό.

Με την **παράγραφο 3** ορίζεται ότι το νέο καθεστώς επιβάρυνσης της οφειλής λόγω υπερημερίας του οφειλέτη, θα ισχύει για οφειλές, συμπεριλαμβανομένων και των τελωνειακών, που βεβαιώνονται από 1.1.2014.

Με την **παράγραφο 4** ορίζεται κατ' αναλογία προς τον ΚΦΔ ότι ο τόκος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του νέου άρθρου 6 υπολογίζεται μέχρι και τις 31.12.2015 κατά την είσπραξη του εσόδου σε μηνιαία βάση και για ολόκληρο το μήνα, ανεξαρτήτως του χρόνου καθυστέρησης κατά τον οικείο μήνα.

Με την **παράγραφο 5** εισάγεται μεταβατική διάταξη για τη μετάθεση της εφαρμογής της παραγράφου 2 του νέου άρθρου 6 του ΚΕΔΕ την 1.1.2016, κατ' αναλογία προς τη μετάθεση της εφαρμογής του αντίστοιχου άρθρου 44 παράγραφος 1 του ΚΦΔ.

Με την **παράγραφο 6** ορίζεται ότι για άλλους φορείς ή αρχές του Δημόσιου Τομέα, πλην της Φορολογικής Διοίκησης, οι οποίοι εφαρμόζουν τον ΚΕΔΕ ή παραπέμπουν σε αυτόν για την είσπραξη των βεβαιωμένων σε αυτούς οφειλών, δίδεται προθεσμία ενός έτους προκειμένου να προσαρμοστούν και να εφαρμόσουν το νέο καθεστώς επιβάρυνσης της οφειλής λόγω υπερημερίας, εκτός αν από ειδικές διατάξεις ορίζεται διαφορετικά.

Με την **παράγραφο 7** προβλέπεται εφαρμογή των διατάξεων του νέου άρθρου 7 του ΚΕΔΕ σε οφειλές για τις οποίες ο νόμιμος τίτλος αποκτήθηκε μετά την 1.1.2014.

Με την **παράγραφο 8** ορίζεται ότι όπου στον ΚΕΔΕ γίνεται αναφορά σε Δ.Ο.Υ., Τελωνείο ή Δημόσιο Ταμείο νοείται η Φορολογική Διοίκηση, με εξαίρεση τις διατάξεις των άρθρων 54, 55, και 62. Αυτό κρίνεται επιβεβλημένο, πρωτίστως, προκειμένου οι κοινοποιήσεις που προβλέπονται από τα ως άνω άρθρα να εξακολουθήσουν να διενεργούνται από και προς τα όργανα που ορίζονται στις εν λόγω διατάξεις.

Με την **παράγραφο 9** ορίζεται ότι όπου στον ΚΕΔΕ γίνεται αναφορά σε αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών, αυτή ασκείται από το Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, εξαιρουμένων των διατάξεων των άρθρων 3, παράγραφος 5, 62, παράγραφος 1 και 85.

Με την **παράγραφο 10** λαμβάνεται πρόνοια για ειδικές διατάξεις, οι οποίες παραπέμπουν στον ΚΕΔΕ και ορίζεται ότι η παραπομπή αυτή γίνεται στον

ΚΕΔΕ, όπως εκάστοτε ισχύει, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις ειδικές διατάξεις.

Επί του άρθρου 9:

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του **άρθρου 10** επιδιώκεται η βελτίωση της λειτουργίας του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου και η παροχή σ' αυτό της δυνατότητας να αξιοποιήσει περισσότερα χρηματοοικονομικά εργαλεία για την επωφελέστερη για το δημόσιο αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται σ' αυτό.

Ως προς τις ειδικότερες διατάξεις σημειώνονται τα ακόλουθα:

Με την **περίπτωση α' της παρ. 1** προβλέπεται η καταβολή δικαιωμάτων μειωμένων κατά 95% σε σχέση με τις κοινές διατάξεις στους συμβολαιογράφους για την κατάρτιση πράξεων που αφορούν στην αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου. Η διάταξη αυτή είναι αναγκαία επειδή λόγω της ισχύουσας διάταξης περί μηδενικών δικαιωμάτων, οι συμβολαιογράφοι ήταν ιδιαίτερα απρόθυμοι να συνεργαστούν με το Ταμείο για την κατάρτιση των συμβολαιογραφικών του εγγράφων και αυτό δημιουργούσε προφανείς πρακτικές δυσχέρειες στην ομαλή λειτουργία του Ταμείου. Με την **περίπτωση β' της παρ. 1** προβλέπεται ανάλογος περιορισμός των δικαιωμάτων των άμισθων υποθηκοφυλάκων και των προϊσταμένων κτηματολογικών γραφείων, προκειμένου να υπερκεραστούν οι επιφυλάξεις της νομολογίας των ελληνικών δικαστηρίων σχετικά με την ατέλεια ή/και τα πάγια τέλη που προβλέπονται για τους άμισθους υποθηκοφύλακες σε άλλες περιπτώσεις. Διευκρινίζεται επίσης ότι οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 325/1976 (Α' 125), όπου εφαρμόζονται, κατισχύουν της παρούσας διάταξης. Ο εν λόγω περιορισμός των δικαιωμάτων των άμισθων υποθηκοφυλάκων και των προϊσταμένων κτηματολογικών γραφείων δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος και τίθεται χάριν της ενίσχυσης της εθνικής οικονομίας, μέσα στους σκοπούς της οποίας είναι και η αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται η αυξημένη συμμετοχή και το αυξημένο καθήκον ευθύνης και συνεισφοράς των συμβολαιογράφων και των υποθηκοφυλάκων, με την ιδιότητα των επικουρικών δικαστικών υπαλλήλων ή απλά δικαστικών προσώπων (ΑΠ 967/1999, ΠΟΙΝΧΡ 2000, 444). Επειδή η μη συμμόρφωση των υποθηκοφυλάκων και προϊσταμένων κτηματολογικών γραφείων με την διάταξη αυτή έχει ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες για την εθνική οικονομία, υπενθυμίζεται η ποινική διάσταση της παραβάσεως, καθισταμένης μάλιστα διαρκές αδίκημα.

Με την **παρ. 2** διευκρινίζεται ότι οι επιχορηγήσεις που μπορούν να δίνονται σήμερα στο Ταμείο για την εξυπηρέτηση των σκοπών του σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.17 γ του ν. 3986/2011, μπορούν να δίνονται και για την κάλυψη κόστους που σχετίζεται με την παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων που συνάπτει το Ταμείο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

Με την **παρ. 3** ορίζεται ότι μόνο τα έσοδα από μερίσματα της εκάστοτε τελευταίας χρήσης των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών που περιέρχονται στο Ταμείο αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, αφού αυτά είναι τακτικά έσοδα, ενώ ποσά που προέρχονται από κέρδη προηγούμενων χρήσεων ή από επιστροφή κεφαλαίου αποτελούν έσοδα του Ταμείου. Η διανομή ποσών που είτε είχαν διατηρηθεί στις εταιρείες για μελλοντική χρήση είτε αποτελούσαν μέρος του μετοχικού τους κεφαλαίου απομειώνει την αξία των εταιρειών αυτών και αντίστοιχα το τίμημα πώλησής τους και συνεπώς είναι εύλογο τα αντίστοιχα ποσά να κατευθύνονται προς μείωση του Δημοσίου χρέους όπως συμβαίνει και με το τίμημα από την πώληση των υπολοίπων περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου. Η ρύθμιση αυτή είναι άλλωστε συμβατή με τη συνήθη πρακτική σε περιπτώσεις πώλησης εταιρειών αφού συνηθίζεται τα μερίσματα των προηγούμενων ετών, ως μη τακτικά έσοδα, να αφαιρούνται από την εταιρεία πριν αυτή πωληθεί.

Με τις **παρ. 4 έως και 6** εισάγονται ρυθμίσεις που επιτρέπουν την απρόσκοπτη λειτουργία του Ταμείου παρά την κένωση της θέσης μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Με την **παρ. 7** ρυθμίζεται το ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ κατά τη διάρκεια της θητείας τους στις σχετικές θέσεις. Οι λεπτομέρειες και η διαδικασία για την παρακράτηση και καταβολή των σχετικών εισφορών εργοδότη και εργαζομένου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Με την **παρ. 8** διευκρινίζεται η δυνατότητα του Ταμείου να εκδίδει ανταλλάξιμους τίτλους (ήτοι ανταλλάξιμες ομολογίες και warrants). Η δυνατότητα αυτή προβλεπόταν ρητά στο νόμο 3049/2002 και διευκρινίζεται ότι υπάρχει και στο πλαίσιο του ν. 3986/2011 προκειμένου να αρθεί οποιαδήποτε αμφισβήτηση σχετικά με τη δυνατότητα αυτή.

Με την **παρ. 9** διευκρινίζεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου έχει διακριτική ευχέρεια στον καθορισμό των κατ' ιδίαν διαδικασιών εξεύρεσης αντισυμβαλλομένου, ώστε να υπάρχει ευελιξία στη λήψη αποφάσεων και δυνατότητα να προσαρμόζεται η διαδικασία στις συνθήκες κάθε περίπτωσης. Η διάταξη αποβλέπει στο να επιτρέψει στο Ταμείο να ακολουθήσει διαδικασίες κατά τα διεθνή συναλλακτικά ήθη και πρακτική με σκοπό να επιλέγεται η εκάστοτε αρμόζουσα διαδικασία για τέτοιου τύπου συναλλαγές. Με την ίδια διάταξη διευκρινίζεται ότι το Ταμείο, κατά την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται σε αυτό, οφείλει να τηρεί τους κανόνες του ενωσιακού δικαίου για τη σύναψη συμβάσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων. Η διάταξη έχει μόνο διευκρινιστικό χαρακτήρα, αφού γίνεται αναφορά σε κανόνες αμέσου εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου που δεσμεύουν ούτως ή

άλλων το Ταμείο, όπως έχει κριθεί από τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η **παρ. 10** εισάγει νομοτεχνική βελτίωση χωρίς μεταβολή του νοήματος της διάταξης ούτως ώστε να καθίσταται σαφές ότι καλύπτονται μόνο οι προπαρασκευαστικές συμβάσεις.

Με την **παρ. 11** προστίθεται τελευταίο εδάφιο στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 με σκοπό να αντιμετωπιστούν ειδικά θέματα που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης τουριστικών λιμένων και λιμένων κρουαζιέρας. Σε αντίθεση με τις συμβάσεις πώλησης ακινήτων ή μετοχών, στις συμβάσεις παραχώρησης τουριστικών λιμένων, για ορισμένο χρονικό διάστημα, και μάλιστα εν λειτουργία, είναι αναγκαίο το Υπουργείο Τουρισμού, ως αρμόδιο για τη διοίκηση και διαχείριση των τουριστικών λιμένων βάσει και του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 2160/1993, να αναλάβει την παρακολούθηση της τήρησης των συμβατικών όρων περί της καλής λειτουργίας, συντήρησης, ασφάλειας και ανάπτυξης (με έργα χερσαία ή θαλάσσια), έχοντας προς τούτο και τη σχετική τεχνογνωσία. Ομοίως, στις αντίστοιχες συμβάσεις παραχώρησης λιμένων κρουαζιέρας την αντίστοιχη παρακολούθηση αναλαμβάνει το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου το οποίο ασκεί την εποπτεία των φορέων διοίκησης των λιμένων. Για τις μαρίνες ιδιοκτησίας ΕΟΤ και διοίκησης και διαχείρισης ΕΤΑΔ το Υπουργείο Τουρισμού δύναται να ζητά τη συνδρομή της ΕΤΑΔ, η οποία υποχρεούται να την παράσχει. Τούτων δοθέντων την ευθύνη για την τήρηση των σχετικών συμβατικών όρων φέρει αποκλειστικά το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εξουσιοδοτείται να υπογράψει τη σχετική σύμβαση παραχώρησης δια του Υπουργού Τουρισμού ή του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου, κατά περίπτωση. Πάντως ρητά προβλέπεται ότι ρυθμίσεις του ν. 3986/2011 περί της είσπραξης και χρήσης του τιμήματος της αξιοποίησης από το ΤΑΙΠΕΔ και περί μεταφοράς αυτού στον ειδικό λογαριασμό της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του ν. 4063/2012 δεν θίγονται με τα παραπάνω, ήτοι με τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στις σχετικές συμβάσεις παραχώρησης ως συμβαλλομένου μέρους. Τέλος, με την επιφύλαξη διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προβλέπεται η δυνατότητα ορισμού ανεξάρτητου τεχνικού συμβούλου ή/και πραγματογνώμονα για τεχνικά ζητήματα που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης με διαδικασία που θα συνομολογείται στη σύμβαση. Η διάταξη αυτή είναι αναγκαία, προκειμένου να διευκολυνθεί η ταχεία επίλυση διαφορών που θα ανακύπτουν κατά τη διάρκεια της σύμβασης με ομαλό, κοινά αποδεκτό τρόπο και να αποφεύγονται κατά το δυνατόν οι αντιδικίες. Τέλος ρητά προβλέπεται ότι ρυθμίσεις του ν. 3986/2011 περί της είσπραξης και χρήσης του τιμήματος της αξιοποίησης δεν θίγονται με τα παραπάνω.

Με την **παρ.12** γίνονται τροποποιήσεις που απαιτούνται για την ορθή χρήση της ορολογίας εν όψει και των τροποποιήσεων που επέρχονται με αυτή.

Με την προτεινόμενη **παρ. 13** του άρθρου 5 του ν. 3986/2011, εισάγονται δύο δυνατότητες για την καλύτερη αξιοποίηση μετοχών που είναι εισηγμένες ή εισάγονται σε Οργανωμένη Αγορά, όπως π.χ. το Χρηματιστήριο Αθηνών. Ειδικότερα εισάγεται πρώτον η δυνατότητα εφαρμογής της μεθοδολογίας του λεγόμενου επιταχυνόμενου βιβλίου προσφορών (acceleratedbookbuilding) για την πώληση εισηγμένων μετοχών. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία αυτή το Ταμείο αναθέτει σε πιστωτικά ιδρύματα ή ΕΠΕΥ να ανοίξουν βιβλίο, στο οποίο να δέχονται προσφορές από επενδυτές και μέσω αυτού να εξεύρουν αγοραστές για τις πωλούμενες μετοχές. Η μεθοδολογία αυτή προσφέρεται για την πώληση πακέτων μετοχών και έχει χρησιμοποιηθεί με επιτυχία τόσο σε αποκρατικοποιήσεις όσο και σε πωλήσεις από ιδιώτες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Δεύτερον εισάγεται η δυνατότητα διάθεσης μετοχών με δημόσια προσφορά επί μετοχών ήδη εισηγμένων ή που εισάγονται σε Οργανωμένη Αγορά ταυτόχρονα με τη δημόσια προσφορά.

Είναι ενδεχόμενο να υποβληθεί δημόσια πρόταση από τρίτο πρόσωπο για την απόκτηση εισηγμένων μετοχών εταιρείας μέτοχος της οποίας είναι το Ταμείο. Στην περίπτωση αυτή είναι σημαντικό το Ταμείο να μπορεί να αποδεχθεί τη δημόσια πρόταση, επειδή συνήθως οι δημόσιες προτάσεις γίνονται σε ελκυστικές αποτιμήσεις. Επιπλέον, η διαδικασία των δημοσίων προτάσεων, όπως προβλέπεται στον ν. 3461/2006, ενέχει ήδη το στοιχείο του ανταγωνισμού (μέσω του θεσμού της ανταγωνιστικής δημόσιας πρότασης) και της διαφάνειας. Για τους λόγους αυτούς η προτεινόμενη **παρ. 12** του άρθρου 5 του ν. 3986/2011, προβλέπει και τη δυνατότητα του Ταμείου να αποδεχθεί δημόσια πρόταση.

Οι διαδικασίες της παραγράφου 11 και 12 του άρθρου 5 του ν. 3986/2011 είναι ιδιαίτερα σύντομες, ενώ ως εκ της φύσεώς τους δεν είναι εφικτή η διενέργεια προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις γενικώς ισχύουσες διατάξεις. Ως εκ τούτου, για τις περιπτώσεις αυτές, καθίσταται αναγκαία η διενέργεια του προσυμβατικού ελέγχου από γνωμοδότηση συμβούλου ή παρέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που παρίσταται στις σχετικές συνεδριάσεις του συμβουλίου εμπειρογνομόνων και του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου καλούμενος 24 ώρες ή 48 ώρες (για τα θέματα της **παρ. 11** και της **παρ. 12** αντίστοιχα) πριν τη σχετική συνεδρίαση (προτεινόμενη **παρ. 13** του άρθρου 5 του ν. 3986/2011).

Ορισμένες από τις συμβάσεις που συνάπτει το Ταμείο περιέχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις του δημοσίου σε βάθος χρόνου. Το Ταμείο έχει την τεχνογνωσία σε σχέση με τις συμβάσεις αυτές και για τον λόγο αυτόν η **παρ. 14** προβλέπει τη δημιουργία μονάδας παρακολούθησης συμβάσεων στο Ταμείο, ώστε το Ταμείο να παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης του δημοσίου σε σχέση με υφιστάμενες συμβάσεις.

Επίσης, στη διεθνή πρακτική είναι συνήθης σε διεθνείς συναλλαγές η λήψη γνωμοδότησης από πιστωτικό ίδρυμα ή ΕΠΕΥ περί του δικαίου και εύλογου της συναλλαγής από χρηματοοικονομικής άποψης (fairness opinion). Οι γνωμοδοτήσεις αυτές προβλέπονται και στο ελληνικό και το ευρωπαϊκό

δίκαιο (βλ. ενδεικτικά άρθρο 71 παρ. 2 ν. 2190/1920). Με την **παρ. 15** δίνεται η δυνατότητα στο Ταμείο να λαμβάνει τέτοιες γνωμοδοτήσεις.

Με την **παρ. 16** καταργείται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 8. Το εδάφιο αυτό έρχεται σε αντίφαση με το πρώτο εδάφιο, δεδομένου ότι το πρώτο εδάφιο προβλέπει ότι οι διαδικασίες ανάθεσης υπηρεσιών καθορίζονται στον σχετικό κανονισμό του Ταμείου (βλ. υπ. αριθμ. 2/66012/0025/20.09.2011 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 2241), ενώ το δεύτερο ορίζει ότι εφαρμόζεται επ' αυτών ο ν. 3049/2002. Η αντίφαση αίρεται με την κατάργηση του δευτέρου εδαφίου.

Με την **παρ. 17** εξομοιώνεται το όριο του προσυμβατικού ελέγχου με αυτό που ισχύει γενικά για τις συμβάσεις του Δημοσίου. Από τις ήδη διενεργηθείσες συναλλαγές, μόνο 3 ανέρχονται σε ύψος χαμηλότερο του ενός (1) εκατομμυρίου ευρώ, και συνέβη και οι τρεις να είναι κάτω από το όριο των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ. Σχετικά με τα υπόλοιπα ακίνητα που έχουν μεταφερθεί στο ΤΑΙΠΕΔ, σύμφωνα με τις υπάρχουσες προεκτιμήσεις για την αξία τους, υπάρχουν περί τα 60 ακίνητα που εμπίπτουν σε αυτό το εύρος τιμών μεταξύ 500.000 και 1.000.000 ευρώ, ενώ από το ευρύτερο σύνολο των 3.000 ακινήτων που έχουν προεπιλεγεί για αξιοποίηση και θα μεταφερθούν στο ΤΑΙΠΕΔ είναι περί τα 400. Ο τελικός αριθμός μπορεί να είναι μικρότερος σε περίπτωση που κάποια από τα ανωτέρω ακίνητα αξιοποιηθούν ως σύνολο ακινήτων μαζί (cluster).

Ορισμένες κατηγορίες συμβάσεων του Ταμείου, όπως οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες ακινήτων, λαμβάνουν χώρα με τυποποιημένες και ομοιόμορφες διαδικασίες και συμβάσεις. Για τις συμβάσεις αυτές είναι αποτελεσματικότερο ο προσυμβατικός έλεγχος να λαμβάνει χώρα για ολόκληρη την κατηγορία συμβάσεων και όχι για κάθε σύμβαση χωριστά. Με την **παρ. 18** δίνεται η δυνατότητα αυτή.

Με την **παρ. 19** παρατείνεται η προθεσμία εκκαθάρισης της ΟΔΙΕ Α.Ε. από 25.01.2014 έως τις 30.09.2014, ώστε να εξασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρξει κενό ανάμεσα στη διακοπή της λειτουργίας της ΟΔΙΕ Α.Ε. και την έναρξη λειτουργίας του παραχωρησιούχου. Ενδεχόμενη διακοπή θα δημιουργήσει σημαντική δυσλειτουργίες για την αγορά των υποδομιών.

Με την διάταξη της **περ. α της παρ. 20** σκοπείται η προστασία της ΛΑΡΚΟ από πάσης φύσεως πιστωτές προκειμένου να μην παρεμποδιστεί η διαδικασία αποκρατικοποίησης και να καταστεί δυνατή η αξιοποίηση των επιμέρους περιουσιακών της στοιχείων. Επίσης, με το εδάφιο α' της **περ. β'** προβλέπεται ότι από την έναρξη ισχύος του νόμου τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου διοίκησης της εταιρίας δεν υπέχουν καμία ευθύνη ποινική, αστική, διοικητική ή άλλη κατά την άσκηση των καθηκόντων τους που αφορούν στην διαδικασία αποκρατικοποίησης ή στην αξιοποίηση

επιμέρους περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας, προκειμένου να μπορέσουν να ασκήσουν απερίσπαστοι τα καθήκοντά τους και να μην παρεμποδιστεί η διαδικασία αποκρατικοποίησης. Η ίδια ανάγκη προστασίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου διοίκησης υφίσταται και για την περίπτωση των χρεών της εταιρίας προς το Δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και οργανισμούς του Δημοσίου που προβλέπεται στο εδάφιο β' της περ. β.

Επί του άρθρου 10:

παρ. 1: διάταξη του άρθρου 68 του ν.4150/2013 θεσπίστηκε με σκοπό να αναγνωρίσει την ιδιωτική σύμβαση ως νόμιμο τίτλο μεταβίβασης, χωρίς επιπλέον δαπάνες, για τις ειδικές περιπτώσεις μεταβιβάσεων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού υποκαταστημάτων στην Ελλάδα, τα οποία ανήκουν σε πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν σε άλλες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πλην της Ελλάδας, κατ' αντιστοιχία της ρύθμισης του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007. Πρόκειται, δηλαδή, για μια ρύθμιση που εφαρμόζεται σε περιπτώσεις ειδικής διαδοχής, όταν, στο πλαίσιο απόφασης εξυγίανσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας μέλους στην οποία έχουν την έδρα τους τα πιστωτικά ιδρύματα, μεταβιβάζεται μέρος των περιουσιακών στοιχείων των υποκαταστημάτων που βρίσκονται στην Ελλάδα, ενώ τα αλλοδαπά πιστωτικά ιδρύματα διατηρούν τη δική τους διοίκηση και τις δραστηριότητές τους εκτός Ελλάδος. Ωστόσο, η παραπομπή στο άρθρο 16 του ν.2515/1997, η οποία έγινε από το νομοθέτη με αποκλειστικό σκοπό να περιγραφεί η ακολουθητέα για τη μεταβίβαση διαδικασία, ενδέχεται να οδηγήσει στην εσφαλμένη ερμηνεία ότι πρόκειται για περίπτωση καθολικής διαδοχής. Μία τέτοια ερμηνεία θα ήταν, όμως, αντίθετη με το σκοπό και τη λειτουργία της απόφασης εξυγίανσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας μέλους στην οποία έχουν την έδρα τους τα πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της οποίας λαμβάνει χώρα η εν λόγω μεταβίβαση στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού. Για το λόγο αυτό και προς ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου κατά την εφαρμογή της διάταξης, προτείνεται η απαλοιφή της αναφοράς στο άρθρο 16 του ν.2515/1997 και η συμπλήρωση της διάταξης όσον αφορά τους όρους της μεταβίβασης με προβλέψεις αντίστοιχες με αυτές του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007. Προς ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου κρίνεται επίσης αναγκαίο η ορθή ερμηνεία της διάταξης, όπως αποτυπώνεται με την προτεινόμενη διατύπωση, να ισχύσει από την ημερομηνία ισχύος του ν. 4150/2013 και να καταλάβει όλες τις μεταβιβάσεις που έχουν ήδη διενεργηθεί στο πλαίσιο εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων χώρας κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης πλην της Ελλάδας, ανεξαρτήτως του χρόνου συντέλεσης αυτών.

Με την προτεινόμενη διάταξη της **παραγράφου 2 του άρθρου 10** διευκολύνεται η προσέλκυση (ημεδαπών, αλλοδαπών ή/και κοινοτικών) επενδυτών στο μετοχικό κεφάλαιο πιστωτικών ιδρυμάτων που

ανακεφαλαιοποιήθηκαν ή θα ανακεφαλαιοποιηθούν βάσει του νόμου 3864/2010. Προς το σκοπό αυτό ορίζεται ότι τα φυσικά πρόσωπα, που φέρουν τις ιδιότητες του πρώτου εδαφίου της παρούσας στα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα, υποχρεούνται στην υποβολή της κατά ν. 3213/2003 δήλωσης περιουσιακής κατάστασης εφόσον έχουν τη μόνιμη κατοικία τους στην Ελλάδα.

Επί της παραγράφου 3 του άρθρου 10: Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων έχει ήδη κληθεί με το ν. 3965/2011 να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής. Ως εκ τούτου, κρίνεται αναγκαία η προσαρμογή λειτουργίας του εμπορικού κλάδου του Ταμείου, με βάση το επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Οικονομικής Πολιτικής. Με την προσθήκη της παραγράφου 1α στο άρθρο 1 του νόμου 3965/2011 όλα τα χορηγηθέντα δάνεια προς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), συνδέσμους, ενώσεις και νομικά πρόσωπα αυτών ρητά διευκρινίζεται ότι δεν εντάσσονται πλέον στον κλάδο εμπορικών δραστηριοτήτων.

Με την αντικατάσταση της παρ. 3 του άρθρου 2 του νόμου 3965/2011 δίδεται η δυνατότητα στο δεσμευμένο τομέα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων να χορηγεί δάνεια στους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συνδέσμους και ενώσεις ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και δημόσιους φορείς, όπως αυτοί νοούνται στη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 3389/2005 «Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα». Ως δεσμευμένος τομέας νοείται το υπόλοιπο των δραστηριοτήτων του όλου Ταμείου μετά τη σύσταση του κλάδου των εμπορικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του νόμου 3965/2011.

Επί του άρθρου 11:

Με το προτεινόμενο άρθρο παρέχεται η δυνατότητα στο Δημόσιο για την είσπραξη τελεσίδικα επιδικασθεισών απαιτήσεων Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιρειών που δεν διαθέτουν κινητή ή ακίνητη περιουσία κατά τρίτων, ως πρόσθετη εξασφάλιση για την εξόφληση ισόποσων υποχρεώσεων τους προς το Δημόσιο, καθ' όσον αυτές, λόγω της ειδικής και ταχείας εκκαθάρισης, δεν διαθέτουν τον απαιτούμενο χρόνο, που διαρκούν οι ανοιγείσες ποινικές και λοιπές νομικές διαδικασίες, για να ικανοποιηθούν, ήτοι να εισπράξουν τα οφειλόμενα σε αυτές αλλά και να επιτύχουν την ποινική τιμωρία των υπαιτίων οικονομικών εγκλημάτων σε βάρος τους. Η εκχώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις της προτεινόμενης τροπολογίας, δεν επηρεάζει την προβλεπόμενη από γενικές ή ειδικές διατάξεις ευθύνη της υπό ειδική εκκαθάριση Ποδοσφαιρικής Ανώνυμης Εταιρείας καθώς και την προσωπική ευθύνη κάθε τρίτου συνυποχρέου (μέλους διοίκησης κλπ.) έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, για την εξόφληση των οφειλών τους, ούτε εξ αυτής θίγεται οιαδήποτε προβλεπόμενη από οποιαδήποτε άλλη διάταξη ευθύνη τους. Το Ελληνικό Δημόσιο, μετά την εκχώρηση, αυτονόητα δεν κωλύεται να λαμβάνει οποιοδήποτε προβλεπόμενο από τις κείμενες διατάξεις μέτρο

αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των απαιτήσεων του τόσο κατά του υπό ειδική εκκαθάριση νομικού προσώπου όσο και κατά των προσώπων που κατά νόμο υπέχουν πρόσθετη-προσωπική ευθύνη για την εξόφληση οφειλών του0 (αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ευθύνη).

Επί του άρθρου 12:

Με τις διατάξεις του άρθρου 13 τροποποιούνται εκ νέου οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 3979/2011 (Α` 138), οι οποίες είχαν ήδη τροποποιηθεί με το άρθρο 75 του ν. 4170/2013 (Α` 163).

Η νέα τροποποίηση καθίσταται απολύτως αναγκαία, στο πλαίσιο των δράσεων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης για την αναδιάρθρωση της διοικητικής δομής του Ελληνικού Δημοσίου, των αποφάσεων του Κυβερνητικού Συμβουλίου Μεταρρύθμισης και της σύστασης της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για τη σύνταξη του προεδρικού διατάγματος του νέου Οργανισμού του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία συγκροτήθηκε με την αριθμ. Δ6Α1085142ΕΞ2013/24-5-2013 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Με την τροποποίηση της πρώτης υποπαραγράφου της παραγράφου 1 του άρθρου 38 του ν. 3979/2011, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 75 του ν. 4170/2013 αφενός μεν ορίζεται ότι οι δαπάνες αυτές εξοφλούνται με την προϋπόθεση καταχώρησης στο ΕΣΥΠ και ότι το ΕΣΥΠ εγκαθίσταται και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία είναι αρμόδια για την διαχείριση και την λειτουργία του και αφετέρου επανέρχεται ο προληπτικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ως προς τις δαπάνες και τα τέλη για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των συναφών προς αυτές πληροφοριακών συστημάτων όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην των φορέων που λόγω της ειδικής φύσης ή αποστολής τους καλύπτονται από το απόρρητο, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 3979/2011.

Επιπλέον, παύουν να υφίστανται παρεκκλίσεις από τον Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού, σε ό,τι αφορά κυρίως την εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών, καθόσον η καταχώρηση των συγκεκριμένων τελών και δαπανών στο ΕΣΥΠ, αποτελεί πλέον στοιχείο της κανονικότητάς τους, οπότε ακολουθούνται όσα ορίζονται στον Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Υπουργού Οικονομικών θα καθοριστεί ειδικά για την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.» ο χρόνος έναρξης της εφαρμογής της διαδικασίας πληρωμής των συγκεκριμένων τελών σύμφωνα με τον Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού. Τέλος, κρίθηκε σκόπιμος ο καθορισμός πλαισίου ποινών: οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι δημόσιοι λειτουργοί που επιφορτίζονται με την καταχώρηση, την έκδοση του αποδεικτικού καταχώρησης, την εκκαθάριση και την πληρωμή των δαπανών ή των τελών αυτών θα αντιμετωπίζουν πλέον τις ποινικές κυρώσεις

που αναφέρονται στο συγκεκριμένο άρθρο, σε περίπτωση που πληρωθεί δαπάνη ή τέλος που δεν έχει καταχωρηθεί στο ΕΣΥΠ.

Επί του άρθρου 13:

Με τις διατάξεις του **άρθρου 13** συγχωνεύονται οι Γενικές Διευθύνσεις Φορολογίας και Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών σε μία (1) νέα Γενική Διεύθυνση, με τίτλο «Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης», στην οποία υπάγονται οι υφιστάμενες, κατά την δημοσίευση του παρόντος νόμου, Υπηρεσίες των δύο (2) συγχωνευόμενων Γενικών Διευθύνσεων και η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες των Γενικών αυτών Διευθύνσεων.

Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται να επιτευχθεί μία ισχυρή και άρτια στελεχωμένη φορολογική διοίκηση και αποτελεσματικότερος συντονισμός, εποπτεία, οργάνωση και λειτουργία των φορολογικών Υπηρεσιών, καθώς και η μείωση του λειτουργικού κόστους αυτών.

Επίσης, καταργείται η πρόβλεψη, σύμφωνα με την οποία, η Δ53 - Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής μετεξελισσόταν σε φορέα εκκαθάρισης δαπανών με σύσταση νέων Τμημάτων και οργανικών θέσεων προσωπικού, καθώς πρόκειται για διάταξη που εκ παραδρομής παρεισέφρησε στις διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 3979/2011, αφού, εάν παρέμενε, θα ήταν αναντίστοιχη προς το νέο Οργανόγραμμα του Υπουργείου Οικονομικών που προωθείται μετά την έγκριση του σχεδίου από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Μεταρρύθμισης και την οριστικοποίησή του με Π.Δ. στο προσεχές διάστημα.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Υπουργού Οικονομικών θα καθορίζονται τα ανώτατα επιτρεπτά όρια για το τηλεπικοινωνιακό κόστος των υπαγόμενων στο Δίκτυο Δημόσιου Τομέα Φορέων.

Επί του άρθρου 14:

Με τις διατάξεις του **άρθρου 14** διατηρείται ο μειωμένος συντελεστής (13%) στην εστίαση μέχρι και 31.12.2014. Πράγματι, δεδομένου ότι η πιλοτική εφαρμογή του συντελεστή αυτού από 1.8.13 μέχρι σήμερα δεν οδήγησε σε σημαντική μείωση των εσόδων του δημοσίου, προτείνεται η διατήρησή του στο μέλλον. Οι προτεινόμενες διατάξεις έχουν στόχο τη διατήρηση των τελικών τιμών στον τομέα και της ανταγωνιστικής θέσης της χώρας στον τουριστικό τομέα γενικά, καθώς και του περαιτέρω περιορισμού της φοροδιαφυγής.

Επί της παραγράφου 1 του άρθρου 15:

Ενόψει της Ελληνικής Προεδρίας, απαιτείται η παροχή τεχνογνωσίας και εξειδικευμένων γνώσεων σε θέματα που θα προκύψουν, κατά τη διάρκεια

αυτής, στο Υπουργείο Οικονομικών. Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση αυτών των θεμάτων και δεδομένων των δημοσιονομικών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα μας, κρίνεται αναγκαία η συνδρομή υπαλλήλων κρατών - μελών της Ε.Ε. με εμπειρία και αυξημένα προσόντα. Για τις ανάγκες διαβίωσης των υπαλλήλων αυτών στην Ελλάδα, προβλέπεται με τη διάταξη αυτή, η καταβολή των αποδοχών τους από την υπηρεσία προέλευσης.

Επί της παραγράφου 2 του άρθρου 15:

Η κατάθεση εγγυητικής επιστολής για την ατελή εισαγωγή οχημάτων, τα οποία εισάγονται αποκλειστικά και μόνο με σκοπό τη χρήση τους από το Υπουργείο Εξωτερικών, στο πλαίσιο της διοργάνωσης της Ελληνικής Προεδρίας, δεν φαίνεται να έχει λόγο ύπαρξης, δεδομένου ότι η χρήση των οχημάτων δεν γίνεται από ιδιώτες, αλλά από το Ελληνικό Δημόσιο.

Επί του άρθρου 16:

Η δημοσιονομική συγκυρία των τελευταίων ετών έχει ως αποτέλεσμα την είσοδο της χώρας σε παρατεταμένη ύφεση με συνακόλουθη τη συνεχή μείωση των εσόδων του κράτους, μέρος των οποίων συνιστά τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους που αποδίδονται στους Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επιπλέον, για το έτος 2013 θεωρήθηκε αναγκαίο και προβλέφθηκε στον Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους ειδική επιχορήγηση των Δήμων προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα κατώτατο όριο των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων για να ανταποκριθούν οι Δήμοι στις υποχρεώσεις τους.

Στο άρθρο 259 παρ. 5 του ν. 3852/2010 προβλέπεται ότι οι ισόποσες μηνιαίες προκαταβολές (τακτική επιχορήγηση από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους) στους ΟΤΑ α' βαθμού αποδίδονται βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους.

Σύμφωνα όμως με τα απολογιστικά στοιχεία που τηρεί η αρμόδια Υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κάτι τέτοιο θα σημαίνει επιστροφή πόρων από τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς το Κράτος γεγονός που θα δημιουργήσει σημαντικά προβλήματα στην λειτουργία τους, ενόψει της κατάρτισης των προϋπολογισμών τους για το 2014.

Με την παρούσα διάταξη προτείνεται να μην τεθεί σε εφαρμογή η τελική εκκαθάριση των αποδοθέντων Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων με βάση τα απολογιστικά στοιχεία κάθε οικονομικού έτους από το 2009 έως και το 2013 και ως τελικές κατ' έτος αποδόσεις να λογιστούν τα ποσά που αποδόθηκαν με προκαταβολές βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων.

Επί του άρθρου 17:

Ενόψει της ολοκλήρωσης του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», αλλά και των αναγκών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά την παρούσα συγκυρία, κρίνεται

αναγκαία η ρύθμιση με την οποία παρέχεται ευελιξία στο Ελληνικό Δημόσιο και την Τοπική Αυτοδιοίκηση να κατανείμουν τους διαθέσιμους πόρους της ΣΑΤΑ με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Οι ανάγκες του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», αλλά και οι επενδυτικές ανάγκες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αξιολογούνται έτσι ώστε με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών να καθοριστεί το βέλτιστο ποσοστό παρακράτησης της ΣΑΤΑ υπέρ του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», που θα καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες του προγράμματος. Με τον τρόπο αυτό αξιοποιούνται πλήρως τα διαθέσιμα προς επενδύσεις κεφαλαία με τρόπο επωφελή για τις τοπικές οικονομίες και αποφεύγεται το ενδεχόμενο να παραμείνουν αδιάθετοι πόροι του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ».

Επί του άρθρου 18:

παρ. 1: Με το νόμο 4144/2013 (Α'88) προβλέφθηκε ότι στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕ.Π.Α. ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων το δικαίωμα συνταξιοδότησής τους λόγω αναπηρίας παρατείνεται για ένα εξάμηνο, με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, υπό την προϋπόθεση ότι για το δικαίωμα αυτό είχαν κριθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή αναπηρίας, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Εάν μετά τη γνωμάτευση των υγειονομικών επιτροπών ΚΕ.Π.Α., κριθεί ότι αυτοί οι ασφαλισμένοι δεν φέρουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας ή φέρουν μικρότερο ποσοστό αναπηρίας, οι αχρεωσήτως καταβληθείσες παροχές αναζητούνται άτοκα, δια συμψηφισμού, με μηνιαία παρακράτηση 20% από τις τυχόν χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ στην περίπτωση που δεν χορηγούνται παροχές, αναζητούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

Επειδή η ισχύς της διάταξης αυτής έληξε την 31-10-2013 και το έργο των ΚΕΠΑ δυσχεράνηκε από την παρατεταμένη απεργία του ιατρικού προσωπικού, με την παρούσα ρύθμιση παρατείνουμε τη ισχύ της διατάξεως αυτής μέχρι τέλος Φεβρουαρίου του 2014.

Επισημαίνουμε ότι ήδη και παρά τις κινητοποιήσεις, ο αναγκαίος χρόνος στις επιτροπές έχει βελτιωθεί σημαντικά. Αυτό όμως, δεν μας επιτρέπει να μείνουμε απαθείς και να μην αντιμετωπίσουμε με ρεαλισμό αλλά και με κοινωνική ευθύνη τα προβλήματα, που προκαλεί η έστω και σταθερά μειούμενη καθυστέρηση των επιτροπών.

Με την **παρ. 2 του άρθρου 18** παρατείνεται για 12 περαιτέρω μήνες η δυνατότητα των αποσπάσεων προσωπικού των εταιριών της παρ. 5 του άρθρου 1 του ν.3429/2005 με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών. Δεδομένου ότι η τελευταία παράταση λήγει στις 31.12.2013 η συγκεκριμένη διάταξη είναι κατεπείγουσα, προκειμένου να μην

δημιουργηθούν λειτουργικές δυσκολίες στις υπηρεσίες όπου είναι αποσπασμένο το προσωπικό αυτό.

παρ. 3: Με το άρθρο 71 του ν. 4146/2013 επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η παράλληλη άσκηση καθηκόντων των καθηκόντων του Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας από τον Γενικό Γραμματέα Καταναλωτή. Για την διασφάλιση της συνέχειας στο έργο του ενόψει και της ελληνικής Προεδρίας με την προτεινόμενη διάταξη παρατείνεται η παράλληλη άσκηση καθηκόντων μέχρι την 31.2.2014.

Με την προτεινόμενη **παρ. 4** παρατείνεται η χορήγηση της φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας της ΕΛΒΟ ΑΒΕ έως και 31 Ιανουαρίου 2014, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες είσπραξης οφειλομένων από το Ελληνικό Δημόσιο. Η διαδικασία της είσπραξης των οφειλομένων δεν ολοκληρώθηκε έως 31 Οκτωβρίου 2013, προθεσμία που είχε ταχθεί από το άρθρο 124 παρ. 2 του ν. 4199/2013 για την χορήγηση της φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας.

Με την **παρ. 5 του άρθρου 18** παρατείνεται μέχρι 31.12.2014 η υποχρέωση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας να καταβάλει κάθε ποσό που θα κατέβαλε το ΤΕΚΕ κατά την παράγραφο 13 του άρθρου 63Δ και την παράγραφο 7 του άρθρου 63Ε του ν. 3601/2007 για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων, οι οποίες έχουν ήδη γεννηθεί ή θα γεννηθούν μέχρι τις 31.12.2014.

Τέλος, με το **άρθρο 19** ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Αθήνα, 19 Δεκεμβρίου 2013

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

**ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ